

1. Anaid Redžović (predsjednik Komisije)
2. Ibrahimović Kemal (zamjenik predsjednika Komisije)
3. Ermin Kurtović
4. Saliha Husikić
5. Sanela Arapović Demir
6. Enisa Pazelja
7. Fadila Bošnjak

## Član 3.

Komisija ima obavezu da organizuje i provede postupak opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo u skladu sa zakonom i Odlukom Općinskog vijeća Centar o pokretanju postupka opoziva načelnika Općine Centar.

## Član 4.

Članovi Komisije imaju pravo na mjesečnu novčanu naknadu u visini 80% prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini.

Naknada će se isplatiti za svaki mjesec u kojem Komisija bude zasjedala i radila.

Sredstva za ovu namjenu se obezbjeđuju u Budžetu Općine Centar Sarajevo za 2023. godinu.

## Član 5.

Komisija će podnijeti izvještaj o okončanom postupku opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo Općinskom vijeću Centar Sarajevo.

## Član 6.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-04-181/23  
27. jula 2023. godine  
Sarajevo

Predsjedavajući  
Općinskog vijeća  
**Sejad Dozo**, s. r.

Ova Odluka je objavljena na oglasnoj ploči Općine Centar dana 11.08.2023. godine.

Na osnovu člana 20. stava 2. Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/06 i 51/09), a u vezi sa članom 10. Statuta Općine Centar Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/04 - Prečišćeni tekst), na 7. vanrednoj sjednici održanoj 10.08.2023. godine, Općinsko vijeće Općine Centar Sarajevo, donosi

**ODLUKU****O POTVRĐIVANJU ODLUKA I AKTA OPĆINSKOG  
VIJEĆA OPĆINE CENTAR SARAJEVO DONESENIH  
NA 6. VANREDNOJ SJEDNICI ODRŽANOJ 27.07.2023.  
GODINE**

## Član 1.

Potvrđuje se Odluka o pokretanju opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo broj 01-04-180/23, koju je Općinsko vijeće Općine Centar Sarajevo donijelo na 6. vanrednoj sjednici održanoj 27.07.2023. godine.

## Član 2.

Potvrđuje se Uputstvo za provođenje postupka opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo, koje je Općinsko vijeće Općine Centar Sarajevo donijelo na 6. vanrednoj sjednici održanoj 27.07.2023. godine.

## Član 3.

Potvrđuje se Odluka o imenovanju Komisije za provođenje postupka opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo

broj 01-04-181/23, koju je Općinsko vijeće Općine Centar Sarajevo donijelo na 6. vanrednoj sjednici održanoj 27.07.2023. godine.

## Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-04-192/23  
10. augusta 2023. godine  
Sarajevo

Predsjedavajući  
Općinskog vijeća  
**Sejad Dozo**, s. r.

Ova Odluka je objavljena na oglasnoj ploči Općine Centar dana 11.08.2023. godine.

Na osnovu člana 6. Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/08), člana u vezi sa članom 23. i na osnovu člana 10. Statuta Općine Centar Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/04 - Prečišćeni tekst) te Zaključka o prihvatanju inicijative za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika Općine Centar Sarajevo broj 01-45-542/23 od 27.07.2023. godine, Općinsko vijeće Centar Sarajevo je, na 6. vanrednoj sjednici održanoj dana 27.07.2023. godine, donijelo

**UPUTSTVO****ZA PROVOĐENJE POSTUPKA OPOZIVA NAČELNIKA  
OPĆINE CENTAR SARAJEVO****PRVI DIO - UVODNE NAPOMENE**

## Član 1.1

Uputstvom za provođenje postupka opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo uređuje se:

- a) vrste, način i rokovi za određivanje biračkih mjesta;
- b) postupak imenovanja biračkih odbora;
- c) kontrola, pakovanje, dostavljanje i predaja izbornog materijala, dužnost predsjednika biračkog odbora i uloga članova biračkog odbora, način glasanja na glasačkim mjestima, rokovi za dostavljanje biračkih paketa glasačima registrovanim za glasanje putem pošte i prihvatanje povratne koverta;
- d) način brojanja glasačkih listića na redovnim biračkim mjestima, glasača koji glasaju putem mobilnih timova, putem pošte i putem nepotvrđenih glasačkih listića;
- e) način pakovanja izbornog materijala na biračkim mjestima;
- f) način i rokovi za objavljivanje izbornih rezultata;
- g) procedure za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim Komisiji za provođenje postupka opoziva
- h) postupak akreditovanja posmatrača;
- i) finansiranje postupka opoziva.

## Član 1.2

Značenje pojmova kroištenih u ovom Uputstvu:

- a) "CIK"- Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine
- b) "Komisija"- Komisija za provođenje postupka opoziva Načelnika
- c) "CBS"- Centralni birački spisak
- d) "izborni posmatrač"- predstavnici međunarodnih posmatrača, udruženja građana i politički subjekti akreditovani u skladu sa ovim Uputstvom

- e) "politički subjekt"- političke stranke, koalicije, nezavisni kandidati, liste nezavisnih kandidata koji su bili ovjereni, te osvojili mandata u Općinskom vijeću Centar Sarajevo za učešće na posljednjim lokalnim izborima u Općini Centar Sarajevo.
- (4) Broj birača na određenom biračkom mjestu, u pravilu, može da bude do 800, a ne smije biti veći od 1000.
- (5) O određivanju biračkih mjesta i njihovim lokacijama Komisija na prigodan način (plakati, putem sredstava javnog informisanja, društvenim mrežama i sl.) informiše birače.

## DRUGI DIO - VRSTE, NAČIN I ROKOVI ZA ODREĐIVANJE BIRAČKIH MJESTA

### Član 2.1

- (1) Za izjašnjavanje građana o opozivu načelnika u pravilu se formiraju tri vrste biračkih mjesta:
- a) redovna biračka mjesta, na kojem biračko pravo ostvaruju birači koji glasaju za osnovnu izbornu jedinicu trenutnog prebivališta, u kojoj se sprovodi izjašnjavanje o opozivu;
- b) biračko mjesto za glasanje birača koji su registrovani u izvod iz CBS za glasanje u odsustvu, ali svoje pravo da glasaju u postupku opoziva načelnika ostvaruje u općini u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koje je izvršila država Bosna i Hercegovina (pridružuje se redovnom biračkom mjestu);
- c) biračko mjesto za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima, na kojim biračko pravo mogu ostvariti birači koji su upisani na izvod CBS za glasanje izvan BiH a na dan održavanja opoziva se se zateknu u zemlji, kao i birači koji su upisani u CBS, a ime im se ne nalazi na izvodu iz konačnog CBS.

- (2) Biračko mjesto za glasanjem nepotvrđenim glasačkim listićima će biti organizovano u sklopu redovnog biračkog mjesta koje je najbliže zgradi Općine Centar Sarajevo.

### Član 2.2

- (1) Pod biračkim mjestom, u smislu ovog Uputstva, smatra se pored prostora u kojem se obavlja glasanje i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto.
- (2) Biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korišćena kao mjesto za mučenja ili zlostavljanja, ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol.
- (3) Pri određivanju lokacije biračkog mjesta Komisija treba voditi računa o biračima s invaliditetom, na način da osigura jednostavniji pristup tih birača biračkom mjestu

### Član 2.3

- (1) Odluku o određivanju biračkih mjesta Komisija donosi najkasnije 15 dana prije dana održavanja izjašnjavanja o opozivu.
- (2) Odluka za određivanje biračkih mjesta sadrži sljedeće podatke:
- a) naziv i kod osnovne izborne jedinice,
- b) oznaku biračkog mjesta,
- c) naziv biračkog mjesta,
- d) nazive svih ulica s kućnim brojevima koje se pridružuju tom biračkom mjestu
- e) lokacije biračkih mjesta,
- f) ukupan broj birača koji glasa na biračkom mjestu i
- g) mjesto za potpis i otisak pečata.
- (3) Komisija će u svom radu koristiti pečat Općinskog vijeća Centar Sarajevo, jer se radi o ad hoc Komisiji koju je imenovalo Općinsko vijeće Centar Sarajevo.

### Član 2.4

Biračka mjesta označavaju se na sljedeći način:

- a) Redovna biračka mjesta: pripadajući kod općine (136), oznaka entiteta-Federacija Bosne i Hercegovine (A), redni broj biračkog mjesta (001-084) i naziv biračkog mjesta koji može odgovarati nazivu naselja ili mjesne zajednice u kojoj se biračko mjesto nalazi.
- b) Biračka mjesta ovlašćena za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića: pripadajući kod općine (136), oznaka entiteta - Federacije Bosne i Hercegovine (A) i tri slova N (NNN).

## TREĆI DIO - BIRAČKI ODBORI

### Član 3.1

Za neposredno rukovođenje radom biračkog mjesta, osiguranje pravilnosti i tajnosti glasanja i evidentiranja rezultata glasanja Komisija imenuje biračke odbore.

### Član 3.2

- (1) Komisija biračke odbore imenuje, nakon provođenja postupka javnog žrijebanja za dodjelu mjesta u biračkom odboru, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izjašnjavanja o opozivu.
- (2) Rješenje o imenovanju članova biračkih odbora treba da sadrži: ime i prezime predsjednika i članova biračkih odbora i zamjenika predsjednika i zamjenika članova biračkih odbora, pol, naziv političkog subjekta na čiji prijedlog su imenovani, broj i lokaciju biračkog mjesta, obrazloženje i pouku o pravnom lijeku.
- (3) Na rješenje Komisije o imenovanju biračkih odbora, politički subjekt može uložiti prigovor Komisiji, u roku od 24 sata od dana postavljanja rješenja na oglasnoj tabli općinske uprave, odnosno u roku od 24 sata od objave na službenoj internet stranici općine. Komisija u roku od 24 sata mora odlučiti po prigovoru.
- (4) Komisija, pored imenovanja članova biračkih odbora obavezna je sačiniti i Rezervni spisak određenog broja kvalifikovanih lica, po kojem se ta lica mogu imenovati za članove ili zamjenike članova biračkih odbora na biračkim mjestima ili u timove za otvaranje vreća i brojanja glasačkih listića u cilju pravilnog objedinjavanja izbornih rezultata, ukoliko Komisija donese odluku da se za određeno biračko mjesto izvrši brojanje glasačkih listića u cilju pravilnog objedinjavanja rezultata glasanja.
- (5) Također, kvalifikovana lica sa rezervnog spiska mogu se imenovati za predsjednika, člana ili zamjenika predsjednika ili člana biračkog odbora u slučaju da odustanu, već imenovana lica, od učešća u radu biračkog odbora, u slučaju da članovi i njihovi zamjenici uspješno ne prođu obuku ili ukoliko politički subjekt ne dostavi prijedlog članova biračkog odbora u propisanom roku.

### Član 3.3

- (1) Birački odbor sastoji se od predsjednika i četiri člana i njihovih zamjenika.
- (2) Zamjenici predsjednika i članova biračkih odbora učestvuju u radu biračkog odbora samo u slučaju

spriječenosti za rad predsjednika ili članova, na poziv Komisije ili predsjednika biračkog odbora, te ukoliko predsjednik i članovi biračkog odbora zatraže zamjenu zbog umora ili nemogućnosti daljeg obavljanja dužnosti.

#### Član 3.4

- (1) Pored opštih uslova propisanih članom 2.2 stav (1) Izbornog zakona BiH, član biračkog odbora mora ispunjavati i posebne uslove:
  - da ima prebivalište na području Općine Centar Sarajevo;
  - da ima najmanje završenu srednju školu, odnosno I, IV ili V stepen;
  - da je uspješno prošao obuku koju je provela Komisija i
  - da mu nije izrečena sankcija od CIK BiH.
- (2) Prilikom imenovanja člana biračkog odbora i njegovog zamjenika, Komisija će nastojati da imenovanje bude u skladu sa odredbom člana 2.2 stav (4) i člana 2.19 stav (11) Izbornog zakona BiH.

#### Član 3.5

- (1) U biračkim odborima zastupljeni su predstavnici političkih subjekata navedeni u članu 2. Tačka e) ovog Uputstva.
- (2) U istom biračkom odboru na istom biračkom mjestu politički subjekat ne može biti zastupljen sa više od jednim predstavnikom.

#### Član 3.6

- (1) Mjesta u biračkim odborima političkim subjektima doljeljuju se postupkom javnog žrijebanja.
- (2) Komisija će uputiti političkim subjektima poziv za prisustvo postupku javnog žrijebanja najkasnije 2 dana prije sprovođenja postupka žrijebanja.
- (3) Postupak dodjele mjesta u biračkom odboru obavlja se na sljedeći način:
  - redosljed političkih subjekata utvrđuje se postupkom javnog žrijebanja, dodjeljivanjem rednih brojeva političkim subjektima;
  - redosljed biračkih mjesta neće se posebno žrijebati već će se on uzeti po redosljedu kako su biračka mjesta određena Odlukom o određivanju biračkih mjesta;
  - popunjavanje mjesta u biračkim odborima vrši se na način da se prvo biračko mjesto sa liste biračkih mjesta utvrđenih Odlukom o određivanju biračkih mjesta popunjava članovima, na način da se redom, utvrđen javnim žrijebanjem, unosi naziv političkog subjekta sa liste političkih subjekata, dok se ne popuni članstvo tog biračkog odbora.

Postupak se nastavlja za sljedeće biračko mjesto nastavljajući sa sljedećim političkim subjektom sa liste političkih subjekata do konačnog popunjavanja svih mjesta u odborima za sva biračka mjesta, uključujući i mobilni tim, ako je formiran.
- (4) Mjesta zamjenika članova biračkih odbora popunjavaju se iz istih političkih subjekata koji su žrijebanjem određeni za popunjavanje članstva za to biračko mjesto.
- (5) Politički subjekti dužni su Komisiji dostaviti prijedloge za članove biračkih odbora, kao i svojeručno potpisanu izjavu predloženog kandidata o prihvatanju učešća u radu biračkog odbora, u roku od 48 sati od momenta završetka postupka javnog žrijebanja.

- (6) Ukoliko politički subjekat Komisiji ne dostavi prijedloge za članove biračkih odbora u roku u roku iz prethodnog stava, ili predloženi član ne ispunjava opšte i posebne uslove, ili ne prođe uspješno obuku, ili ako je broj kandidata za članove biračkog odbora predložen od političkog subjekta manji od broja članova biračkog odbora dodjeljen postupkom žrijebanja, Komisija će u skladu s članom 3.2 ovog Uputstva samostalno imenovati članove biračkih odbora, vodeći računa o multietničkom sastavu biračkog odbora, gdje je to moguće.

#### Član 3.7

- (1) U skladu s planom i programom edukacije, Komisija će organizovati obuku predsjednika i članova biračkih odbora, kao i njihovih zamjenika, te predsjednika i članova mobilnih timova, kao i njihovih zamjenika i kvalifikovanih lica sa rezervnog spiska iz člana 3.2 ovog Uputstva, o načinu glasanja, brojanja glasova, pakovanja glasačkog materijala i popunjavanja obrazaca.
- (2) Ako član biračkog odbora, odnosno mobilnog tima ne prisustvuje obuci iz stava (1) ovog člana, biće razriješen dužnosti i na njegovo mjesto će Komisija imenovati člana sa rezervnog spiska.

### ČETVRTI DIO - SPROVOĐENJE POSTUPKA OPOZIVA

#### Član 4.1

##### (Izborni materijal)

- (1) Komisija je dužna da provjeri ukupan broj glasačkih listića i ostalog izbornog materijala i da o tome sačini zapisnik koji potpisuju svi članovi Komisije.
- (2) Komisija obezbjeđuje svim formiranim biračkim odborima izborni materijal koji se sastoji od:
  - a) osjetljivog izbornog materijala:
    1. glasački listići za redovna i ostala biračka mjesta, za glasanje putem pošte ( koji imaju oznaku "POŠTA")
    2. obrasci propisani ovim Uputstvom i
    3. izvodi iz konačnog CBS po biračkim mjestima (za birače koji glasaju na redovnom biračkom mjestu, za birače koji su registrovani za glasanje u odsustvu, ali svoje pravo da glasaju u postupku opoziva načelnika ostvaruju lično u općini u kojoj su imali prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je izvršila država Bosna i Hercegovina, za birače koji glasaju putem pošte, za birače koji imaju pravo da glasaju nepotvrđenim glasačkim listićima i za birače sa posebnim potrebama) i
  - b) ostalog izbornog materijala:
    1. glasačke kutije i glasačke kabine
    2. potrošni birački materijal (zaštitne vreće, plastični pečati, poster, olovke i dr.).
- (3) Komisija je odgovorna za bezbjednost i distribuciju izbornog materijala do biračkih odbora, kao i za bezbjednost izbornog materijala od momenta preuzimanja od biračkih odbora.

#### Član 4.2

##### (Pakovanje i primopredaja glasačkih listića)

Glasački listići za svako biračko mjesto pakuju se u kartonske kutije prema tipu biračkog mjesta, a svaka kutija sa glasačkim listićima označava se sljedećim podacima:

- a) naziv osnovne izborne jedinice,
- b) naziv redni broj biračkog mjesta,

- c) oznaka tipa glasačkih listića (prema tipu biračkog mjesta) koji su zapakovani kutiju,
- d) ukupni broj glasačkih listića spakovanih u kutiju i
- e) redni broj kutije i ukupnom broju kutija za dato biračko mjesto.

## Član 4.3

## (Redovno biračko mjesto)

- (1) Redovno biračko mjesto dobija broj glasačkih listića prema broju birača na izvodu iz CBS za određeno biračko mjesto, koji se zaokružuje na sljedećih 10.
- (2) Paketi s glasačkim listićima za redovo biračko mjesto sadrže odgovarajući broj pakovanja (plastičnih vrećica) od 100 glasačkih listića istog tipa, Ako je broj glasačkih listića za određeno redovno biračko mjesto manji od 100 ili ako ukupan broj listića nije djeljiv sa 100, ostatak glasačkih listića će biti smješten u posebno pakovanje, ako ta razlika bude veća od 50. Ako ta razlika bude iznosila 50 ili manje glasačkih listića listići će biti smješteni u isto pakovanje sa 100 listića.
- (3) Komisija zahtjev za izvod iz CBS dostavlja CIK BiH najkasnije 20 dana prije izjašnjavanja o opozivu i uz isti je dužna priložiti Odluku o pokretanju postupka opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo i objavu iste u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".
- (4) Izvod iz CBS CIK BiH dostavlja u elektronskom obliku i njihovo štampanje vrši Komisija.

## Član 4.4

## (Biračko mjesto ovlašćeno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića)

- (1) Za biračko mjesto određeno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića Komisija pakuje glasačke listiće u kovertu za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima sa zaštitnom kovertom.
- (2) Kovertu iz stava (1) ovog člana pakuju se u kartonske kutije na kojoj se nalazi oznaka biračkog mjesta, broj koverata i potpis ovlašćenog lica Komisije.
- (3) Ukupan broj kompleta sa glasačkim listićima iz stava (1) ovog člana iznosi 10% od broja birača sa spiska birača koji imaju pravo da glasaju nepotvrđenim glasačkim listićima, uvećan za broj birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima na zadnje provedenim izborima zaokružen na prvih 10.

## Član 4.5

## (Mobilni tim)

- (1) Komisija pakuje glasačke listiće za mobilni tim u odgovarajuće zaštitne kovertu na kojima je upisan broj kombinacije
- (2) Kovertu iz stava (1) ovog člana i zaštitne - personalizovane kovertu se pakuju u kartonsku kutiju na kojoj se nalazi broj mobilnog tima, broj koverata i potpis ovlašćenog lica Komisije.
- (3) Ukupan broj kompleta sa glasačkim listićima iz stava (2) ovog člana jednak je je broju birača na izvodu iz CBS za mobilni tim zaokružen na prvih 10.
- (4) Izvodi iz konačnog CBS za birače koji su vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta sačinjavaju se na osnovu podataka nadležnog organa zaduženog za socijalno staranje, mjesnih zajednica i drugih organa koji imaju podatke o ovim licima, te izražene volje ovih birača da na dan opoziva glasaju u svojim domovima, što se utvrđuje pisanom izjavom svakog birača i pratećom

medicinskom dokumentacijom o bolesti ili invaliditetu birača.

- (5) Dokumentacija iz prethodnog stava ovog člana sastavni je dio izvještaja koji Komisija dostavlja CIK BiH kao obrazloženje o potrebi glasanja birača s invaliditetom putem mobilnog tima.
- (6) Komisija će najkasnije u roku od 20 dana prije dana izjašnjavanja o opozivu pisanim putem zahtjevati od nadležnih organa podatke o svim licima koja su zbog starosti, bolesti ili invalidnosti vezana za svoje domove, a nadležni organ će podatke po zahtjevu Komisije dostaviti najkasnije u roku od 3 dana od dana prijema zahtjeva.
- (7) Komisija će u saradnji s centrom za birački spisak sačiniti plan obilaska birača radi prijedloga upisa istih u izvod iz CBS za glasanje putem mobilnog tima.
- (8) Komisija će nakon provedenog postupka iz prethodnog stava ovog člana, sačiniti spisak birača i isti dostaviti CIK BiH u elektronskom obliku, kao i kopiju medicinske dokumentacije, najkasnije 15 dana prije izjašnjavanja o opozivu, radi izrade izvoda iz konačnog CBS. CIK BiH izvod iz konačnog CBS dostavlja Komisiji najkasnije 5 dana prije izjašnjavanja o opozivu.
- (9) Komisija će na osnovu dobijenog izvoda iz konačnog CBS iz prethodnog stava ovog člana u koloni potpis u izvodu u kojem je birač upisan za redovno glasanje, pored imena birača upisati oznaku MOBILNI TIM.
- (10) Izvod iz konačnog CBS za lica koja su zatvorenici ili su vezani za ustanove (kazneno-popravni domovi, gerijatrijske, distrofičarske ili druge zdravstvene ustanove) i imaju pravo glasati u Općini Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi opoziv, sačinjava se na osnovu podataka dobijenih od ustanova u kojima su ova lica smještena i koje se nalaze na teritoriji Općine Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi opoziv.
- (11) Komisija će najkasnije u roku od 30 dana prije dana izjašnjavanja o opozivu pisanim putem zahtjevati od nadležnih organa podatke o svim licima koja su vezana za ustanove na području Općine Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi opoziv, a koja imaju pravo glasati u Općini Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi opoziv.
- (12) Nadležni organ iz prethodnog stava će tražene podatke dostaviti Komisiji najkasnije u roku od 3 dana od dana prijema zahtjeva, i to: ime, prezime, datum rođenja, JMB, punu adresu prebivališta, kao i podatak da li će se ta lica nalaziti u ustanovi na dan izjašnjavanja o opozivu.
- (13) Komisija će u saradnji s centrom za birački spisak sačiniti plan obilaska ustanova radi upisa birača u izvod iz CBS za glasanje putem mobilnog tima.
- (14) CIK BiH će na osnovu podataka koje nadležni organ dostavi Komisiji sačiniti izvod iz konačnog CBS za birače koji su zatvorenici ili su vezani za ustanove i isti dostaviti Komisiji najkasnije 5 dana prije izjašnjavanja o opozivu. Komisija će u izvodu za redovno glasanje, pored imena birača upisati MOBILNI TIM-USTANOVA.

## Član 4.6

## (Zapisnik o radu biračkog odbora)

- (1) Za svako biračko mjesto, birački odbor dužan je da vodi Zapisnik o radu biračkog odbora (u daljem tekstu: zapisnik) koji je sastavni dio ovog Uputstva. Zapisnik je sačinjen tako da svaka stranica ima svoju kopiju na kojoj se kopiraju podaci upisani na stranici.

- (2) U Zapisnik se upisuju podaci navedeni u članu 5.7 stav (1) tačka 1) do 4) Izbornog zakona BiH, te primjedbe i mišljenja članova biračkog odbora, birača ili akreditovanih posmatrača vezano za proces glasanja na način propisan članom 5.7 stav (2) Izbornog zakona BiH.
- (3) U slučaju da je članu biračkog odbora, biraču ili akreditovanom posmatraču onemogućen upis primjedbe u zapisnik, svoje primjedbe mogu dostaviti direktno Komisiji.

#### Član 4.7

(Predaja izbornog materijala Komisiji)

- (1) Nakon zatvaranja biračkih mjesta i okončanja procesa brojanja i svih aktivnosti na biračkom mjestu, birački odbor dostavlja Komisiji spakovan izborni materijal na propisan način. Komisija preuzima materijal i potvrđuje prijem u primopredajnom obrascu izbornog materijala.
- (2) Ukoliko uoči određene nedostatke vraća izborni materijal biračkom odboru da otkloni uočene nedostatke.

#### Član 4.8

(Dužnost predsjednika biračkog odbora i uloga članova biračkog odbora u procesu glasanja)

- (1) Predsjednik upravlja radom biračkog odbora i zajedno sa članovima biračkog odbora odgovoran je za zakonitost rada na biračkom mjestu, održava integritet procesa glasanja, odnosno brojanja i održava mir i red na biračkom mjestu i njegovoj okolini, popunjava sve potrebne obrasce, obezbjeđuje da na biračkom mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta, pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasanja rješava sva pitanja koja se odnose na identifikaciju i pravo glasa birača, i evidentira u zapisnik vrijeme i okolnosti svih izuzetnih događaja na biračkom mjestu, tako da na svaki prigovor upisan u zapisnik napiše da li je prigovor opravdan ili neopravdan te šta je preduzeto, ukoliko je prigovor opravdan i određuje dužnosti svakom članu biračkog odbora.
- (2) Član biračkog odbora zadužen za kontrolu rada obezbjeđuje kontrolu protoka birača na biračkom mjestu.
- (3) Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju provjerava identitet birača, pronalazi ime birača u izvodu iz CBS, upozorava birača da se mora potpisati identično kao na identifikacionom dokumentu i obezbjeđuje da se birač potpiše pored svog imena u izvodu iz CBS.
- (4) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića izdaje glasačke listiće biraču, objašnjava biraču kako treba ispravno ispuniti glasački listić i upućuje birača prema slobodnom prostoru na kojem mu se omogućava tajnost glasanja (u daljem tekstu: glasačka kabina). Ako birač ošteti glasački listić postupa se u skladu sa članom 5.20 Zakona, a pod oštećenim glasačkim listićem podrazumijeva se neupotrebljiv glasački listić: fizički oštećen ili pogrešno popunjen glasački listić.
- (5) Član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije upućuje birača da ubaci glasački listić u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto, obezbjeđuje da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasački listić i obezbjeđuje da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju.
- (6) članovi biračkog odbora individualno odgovaraju za učinjene nepravilnosti u okviru zaduženja koje dobiju od

predsjednika biračkog odbora u skladu sa Izbornim zakonom BiH i podzakonskim aktima.

- (7) Predsjednik biračkog odbora odgovoran je za učinjene nepravilnosti člana biračkog odbora, ukoliko nije evidentirao uočene nepravilnosti i odmah obavijestio Komisiju.
- (8) Predsjednik i članovi biračkog odbora obezbjeđuju da akreditovani posmatrači i birači ne koriste: foto-aparate, kamere, mobitele ili druga sredstva kojim se može snimiti ili isporučiti zvučni, video ili tekstualni sadržaj, na biračkom mjestu od momenta preuzimanja glasačkog listića pa do napuštanja biračkog mjesta.
- (9) Predsjednik i članovi biračkog odbora odgovorni su za pravilno brojanje glasačkih listića, evidentiranje glasačkih listića i ispravno pakovanje izbornog materijala.
- (10) Predsjednik i članovi biračkog odbora moraju biti prisutni tokom cijelog procesa glasanja, uključujući i proces brojanja glasačkih listića, osim u slučaju kada je potrebno obaviti glasanje na drugom biračkom mjestu za koje su upisani u izvod iz CBS ili zbog zdravstvenih razloga i drugih opravdanih razloga nisu u mogućnosti da nastave sa radom.
- (11) Predsjednik biračkog odbora je obavezan da sve promjene osoblja na biračkom mjestu evidentira u zapisnik o radu biračkog odbora, te da obavijesti Komisiju o potrebi njegovog odsustva ili odsustva članova biračkog odbora, kako bi Komisija mogla angažovati njihove zamjenike.

#### Član 4.9

(Dan uoči izbora na redovnom biračkom mjestu)

- (1) Komisija donosi plan predaje izbornog materijala biračkom odboru.
- (2) Prema planu iz stava (1) ovog člana, Komisija će dan prije, a najkasnije 12 časova prije otvaranja biračkih mjesta, dostaviti biračkom odboru izborni materijal, i to:
- izvod iz CBS za određeno biračko mjesto;
  - odgovarajući broj glasačkih listića;
  - odgovarajući broj glasačkih kutija;
  - set obrazaca za biračko mjesto;
  - postere s izgledom glasačkih listića na kojim se glasa i uputstvima o načinu glasanja i informativnim sadržajima za birače;
  - zapisnik o radu biračkog odbora i
  - potrošni materijal prema specifikaciji iz zapisnika neophodan za proces glasanja i brojanja glasačkih listića.
- (3) Birački odbor provjerava da li je izborni materijal koji je primio od Komisije kompletan i u ispravnom stanju što potvrđuje potpisivanjem u zapisnik. U zapisniku se navodi i način skladištenja originalno preuzetog izbornog materijala od momenta preuzimanja do momenta početka rada biračkog odbora. Ukoliko birački odbor utvrdi da izborni materijal nije kompletan, odmah o tome obavještava Komisiju koja je obavezna da otkloni sve nedostatke, u najkraćem roku.
- (4) Nakon primljenog izbornog materijala birački odbor provjerava prostor koji je predviđen za biračko mjesto i otklanjaju eventualne nedostatke ako utiču na zakonitost rada biračkog odbora. Zapažanje o stanju biračkog mjesta upisuje se u zapisnik. Birački odbor odgovoran je za bezbjednost biračkog materijala od trenutka prijema materijala pa do završetka svih svojih dužnosti nakon

- zatvaranja biračkog mjesta, okončanja procesa brojanja i uručenja biračkog materijala Komisiji.
- (5) Birački odbor sa biračkog mjesta uklanja sve oznake i obilježja koja upućuju na političke stranke, vjerske simbole, kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminaciono značenje. Birački odbor postavlja, na vidnom mjestu oznaku biračkog mjesta, ulaza i izlaza, smjera lokacije biračkog mjesta, zabrane unošenja i pokazivanja oružja i opasnih predmeta, zabrane pušenja, zabrana sredstava iz člana 4.8 stav (8) ovog Pravilnika i izlaže informativne posters. Birački odbor uređuju biračko mjesto tako da se omogući nesmetan protok birača na glasačkom mjestu.
- Član 4.10  
(Prije otvaranja biračkog mjesta)
- (1) Svi članovi biračkog odbora moraju doći na biračko mjesto najmanje sat vremena prije otvaranja biračkog mjesta. U tom periodu samo članovi biračkog odbora i akreditovani posmatrači mogu biti prisutni na biračkom mjestu.
- (2) Birački odbor određuje mjesto za svaku glasačku kabinu, vodeći računa da niko unutra ili izvan biračkog mjesta ne može vidjeti birača dok glasa. Otvor glasačke kabine treba da bude okrenut prema zidu. Izuzetno, ako nije moguće glasačku kabinu postaviti pored zida, može se postaviti pored prozora, tako da se prozor pokrije i da se onemogući pogled spolja u glasačku kabinu.
- (3) Prije početka glasanja predsjednik, odnosno članovi biračkog odbora:
- a) ispisuju sve neophodne podatke na kovertu, odnosno pakete;
  - b) predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje broj birača koji su upisani u izvod iz CBS,
  - c) ručno broje primljene glasačke listiće i predsjednik u Obrazac za brojno stanje upisuje ukupan broj primljenih glasačkih listića;
  - d) pokazuju praznu glasačku kutiju, nakon čega na nju stavljaju plastične pečate;
  - e) predsjednik u Obrazac za brojno stanje upisuje serijske brojeve pečata glasačke kutije;
  - f) postavljaju zapečaćenu glasačku kutiju na mjesto gdje je svi prisutni mogu vidjeti;
  - g) predsjednik upisuje u zapisnik vrijeme otvaranja biračkog mjesta;
  - h) predsjednik provjerava posmatračev identifikacioni dokument sa fotografijom, koji zadržava do momenta kada posmatrač napušta biračko mjesto, utvrđuje da li se ime posmatrača nalazi na akreditaciji i u zapisnik upisuje ime posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditovao, broj njegove akreditacije, vrijeme kada je posmatrač stigao i vrijeme kada je posmatrač napustio biračko mjesto i vrijeme kada je posmatrač napustio biračko mjesto i predsjednik upućuje posmatrače na mjesto gdje mogu sjesti i posmatrati izborne aktivnosti, te ih upozorava da se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati u glasačku kabinu, ali da mogu postavljati pitanja u vezi s izbornim procesom i stavljati primjedbe na izborni proces, zapisnik ili predati iste pisanoj formi, uz obavezan potpis.
- (4) U slučaju da birački odbor prilikom provođenja procedure propisane članom 4.10 stav (3) tačka c) ovog Uputstva utvrdi da:
- a) u pakovanjima glasačkih listića nađu materijal koji nije glasački listić ili glasačke listiće koje nije propisala Komisija, obavezni su da ih odvoje i utvrde njihov broj,
  - b) u paketima glasačkih listića prime manji broj od predviđenog broja, a uticalo bi na proces glasanja, odmah po saznanju o nepravilnostima obavijeste Komisiju.
- Član 4.11  
(Tajnost glasanja)
- (1) Ispunjavanje glasačkog listića na glasačkom mjestu je tajno, glasanje je lično, osim u slučajevima koji su predviđeni članom 5.19 stav (1) Izbornog zakona BiH i članom 4.16 ovog Uputstva.
- (2) Nijedno lice ne smije ometati birača koji ispunjava glasačke listiće, niti smije tražiti od njega bilo kakve informacije o tome kako želi glasati, niti smije sprečavati ili pokušati spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava.
- Član 4.12  
(Važeći dokument za identifikaciju)
- Za utvrđivanje identiteta birača služi jedan od sljedećih važećih dokumenata sa fotografijom izdatih od nadležnih organa vlasti u BiH:
- lična karta,
  - vozačka dozvola
  - pasoš.
- Član 4.13  
(Identifikacija, izdavanje glasačkog listića i glasanje)
- (1) Prilikom ulaska na biračko mjesto radi glasanja svaki birač mora predočiti jedan od važećih ličnih dokumenata navedenih u članu 4.12 ovog Pravilnika. Nakon što birač dokaže svoj identitet članu biračkog odbora i njegovo ime bude pronađeno u izvodu iz CBS, birač se potpisuje identično kao na identifikacionom dokumentu pored svog imena u izvodu iz CBS.
- (2) Kada birač bude identifikovan potpiše se u izvod iz CBS član biračkog odbora izdaje mu glasački listić i odmah ga upućuje prema jednoj od glasačkih kabina kako bi popunio glasački listić. U glasačkoj kabini u isto vrijeme smije da se nalazi samo jedno lice, osim ako se radi biračima iz člana 4.16 ovog Pravilnika.
- (3) Ispunjavanje glasačkog listića na biračkom mjestu je tajno, glasanje je lično.
- (4) Nakon popunjavanja glasačkog listića birač ga presavlja tako da se zaštiti tajnost glasa i ubacuje ga u glasačku kutiju.
- (5) U slučaju da birač ne ubaci glasački listić koji mu je izdat na biračkom mjestu, zapisnik da evidentira ovaj slučaj, zapisujući i podatke s identifikacionog dokumenta birača.
- (6) U slučaju da birač pokuša u glasačku kutiju ubaciti glasački listić koji se po boji ili na neki drugi način razlikuje od originalnog glasačkog listića, član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije obavijestice o tome predsjednika biračkog odbora koji će prekinuti proces glasanja i uz intervenciju policije taj glasački listić oduzeti biraču. Predsjednik biračkog odbora će u zapisnik evidentirati ovaj slučaj, zapisujući i podatke s

identifikacionog dokumenta birača i odmah obavještava o navedenom Komisiju.

- (7) Predsjednik i članovi biračkog odbora, ako im se imena nalaze u izvodu CBS za to biračko mjesto, glasaju neposredno poslije otvaranja biračkog mjesta.

#### Član 4.14

(Izdavanje nepotvrđenog - kovertiranog glasačkog listića)

- (1) Biraču koji je prvi put upisan u CBS od dana zaključenja CBS do dan izjašnjavanja o opozivu, a koji biračkom odboru preda potvrdu izdatu od centra za birački spisak kojom potvrđuje da se njegovo ime ne nalazi upisano ni na jednom izvodu iz CBS, birački odbor će omogućiti glasanje nepotvrđenim glasačkom listićem.
- (2) Birački odbor će biraču koji se nalazi na spisku koji je dostavila CIK BiH o državljanima BiH koji su upisani u izvod iz CBS za glasanje izvan zemlje, a vratio se u Bosnu i Hercegovinu, omogućiti da glasa nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićem.

#### Član 4.15

(Oštećeni glasački listić)

U slučaju da birač ošteti svoj glasački listić, izdaje mu se drugi glasački listić ako članu biračkog odbora vrati oštećeni glasački listić. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića upisuje riječ "oštećen" preko vraćenog glasačkog listića i ulaže ga u za to predviđen koverat. Član biračkog odbora izdaje biraču drugi glasački listić.

#### Član 4.16

(Pomoć drugog lica)

- (1) U postupku pomoći drugog lica biraču koji je slijep, nepismen ili fizički nesposoban, član biračkog odbora u dio predviđen za potpis upisuje "XX", broj identifikacionog dokumenta birača koji glasa i birača koji mu pomaže, pored njegovog potpisa, pomagati samo jednom biraču.
- (2) Jedno lice može u smislu stava (1) ovog člana pomagati samo jednom.

#### Član 4.17

(Glasanje nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima)

- (1) Nakon što član biračkog odbora zadužen za identifikaciju, identifikuje birača iz člana 4.14 ovog Pravilnika i upiše potrebne podatke u izvod iz CBS za birače koji glasaju nepotvrđenim glasačkim listićem, birač se potpisuje u predviđeno polje- za potpis u ovom izvodu.
- (2) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića na osnovu identifikacionog dokumenta birača ispunjava neophodne podatke na prednjoj stranici koverte nepotvrđenim glasačkim listićem, na osnovu kojih se može provjeriti biračko pravo.
- (3) Na prednju stranicu koverte za nepotvrđene - kovertirane glasačke listiće upisuju se sljedeći podaci:
- broj biračkog mjesta,
  - prezime i ime birača;
  - jedinstveni matični broj birača;
  - datum rođenja i
  - podaci o nazivu i broju predočenog identifikacionog dokumenta i naziv organa koji je izdao ovaj dokument
- (4) Obrazac izgleda koverte utvrditi će Komisija.
- (5) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića zadržava identifikacioni dokument birača do momenta kada birač vrati nepotvrđeni kovertirani glasački

listić spakovan u zaštitnoj bijeloj kovrti, a dokumentaciju iz člana 4.14 ovog Pravilnika prilaže uz izvod iz CBS. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića stavlja sigurnosnu bijelu kovrtu U kovrtu sa podacima o biraču koji glasa nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićem. Koverat se pečati i birač ga ubacuje u glasačku kutiju.

#### Član 4.18

(Glasanje birača sa posebnim potrebama)

- (1) Komisija jedan sat prije otvaranja biračkih mjesta predaje svakom formiranom mobilnom timu materijal, kako slijedi:
- izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji su prijavljeni za glasanje na ovaj način;
  - odgovarajući broj glasačkih listića zapakovanih u zaštitne koverte, koje su stavljene u personalizovane - zaštitne koverte na kojima su upisane oznake osnovne izborne jedinice u kojoj se provodi izjašnjavanje o opozivu načelnika općine - Obrazac izgleda koverte utvrditi će Komisija;
  - odgovarajući broj pomoćnih glasačkih kutija (kartonske kutije);
  - obrazac za brojno stanje- mobilni tim;
  - potrošni materijal koji je neophodan u procesu glasanja i brojanja glasačkih listića;
  - zapisnik o radu biračkog odbora — mobilni tim i
  - spisak birača s adresama i kontakt-telefonima iz stava (1) tačka a) ovog člana
- (2) Po preuzimanju izbornog materijala od Komisije predsjednik i članovi biračkog tima:
- upisuju svoja imena u zapisnik i potpisuju se u dijelu zapisnika koji je za to predviđen s naznakom mobilni tim;
  - upisuju broj birača s izvoda iz stava (1) tačka a) ovog člana na predviđeno mjesto u Obrascu za brojno stanje- MOBILNI TIM;
  - ručno broje primljene personalizovane - zaštitne koverte sa glasačkim listićima i upisuju taj broj u Obrazac za brojno stanje;
  - formiraju pomoćnu glasačku kutiju za mobilni tim i stavljaju papirni samoljepljivi pečat na otvor glasačke kutije i
  - upisuju serijske brojeve pečata sa pomoćne glasačke kutije u Obrazac za brojno stanje
- (3) Način glasanja birača sa posebnim potrebama ne razlikuje se od načina glasanja utvrđenog članovima 4.13 i 4.16 4.16 ovog Uputstva, stom razlikom što se na personalizovanu zaštitnu kovrtu upisuje ime /ime oca/ prezime birača i JMB koji je glasao putem mobilnog tima. Mobilni tim prilikom rada na terenu, nakon glasanja birača s posebnim potrebama na određenoj lokaciji, samoljepljivom trakom lijepi otvor glasačke kutije koji potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima. Nakon završetka rada na terenu mobilni tim stavlja na otvor pomoćne glasačke kutije samoljepljivi papirni pečat na koji se potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima, a serijski broj pečata evidentira na Obrascu za brojno stanje.
- (4) Mobilni tim počinje da radi u 7.00 časova, a završava 19.00 časova Mobilni tim u 19.00 časova u sjedištu Komisije pakuje svoj izborni materijal i predaje ga Komisiji.

## Član 4.19

## (Udaljavanje sa biračkog mjesta)

- (1) Svako udaljavanje sa biračkog mjesta treba zabilježiti u zapisnik.
- (2) Komisija može sa biračkog mjesta udaljiti predsjednika i članove biračkog odbora koji su svojim aktivnostima narušili kontinuitet glasanja, odnosno postupali suprotno pravilima u toku glasanja ili brojanja glasačkih listića. O udaljavanju sa biračkog mjesta predsjednika ili članova biračkog odbora Komisija je obavezna sačiniti zapisnik.
- (3) Komisija posgupak iz stava (2) ovog člana pokreće po prijavi predsjednika ili člana biračkog odbora akreditovanih posmatrača, birača ili po službenoj dužnosti.

## Član 4.20

## (Zatvaranje biračkog mjesta)

- (1) Biračima koji su u redu za glasanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta odobrava se glasanje, gdje birački odbor produžava svoj rad iza 19.00 časova i to najduže do 20.00 časova.
- (2) Procedura zatvaranja za redovna biračka mjesta je:
  - a) predsjednik 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta objavljuje svim prisutnim, unutar i ispred biračkog mjesta, vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
  - b) član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta obavezno treba da stane na kraj reda kako bi se obezbijedilo da se nijedno lice ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta i zatvara vrata odmah nakon što posljednji birač iz reda glasa,
  - c) predsjednik u zapisnik upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta i zatvara otvor glasačke kutije samoljepljivom trakom i potpisuje je
- (3) Prilikom zatvaranja biračkog mjesta predsjednik u zapisnik evidentira prisutne akreditovane posmatrače.

## Član 4.21

## (Glasanje putem pošte)

- (1) Komisija svim biračima koji su upisani u izvod iz CBS za glasanje putem pošte, najkasnije 15 dana prije dana određenog za izjašnjavanje o opozivu, upućuje putem preporučene pošiljke birački paket koji sadrži:
  - a) obrazac sa ličnim podacima birača: ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum rođenja, trenutnu adresu izvan BiH (ulica i broj, grad, poštanski broj, država),
  - b) odgovarajući glasački listić sa posebnom zaštitom;
  - c) povratni koverat s odštampanom (povratnom) adresom Komisije i
  - d) koverat za glasački listić, koji obezbjeđuje tajnost glasanja.
- (2) Za sprovođenje postupka opoziva koristi se izvod iz CBS za glasanje putem pošte sa podacima o biračima korišten na posljednjim Lokalnim izborima u Općini Centar Sarajevo.

## Član 4.22

## (Povratni koverat)

- (1) Birač koji glasa putem pošte šalje nazad Komisiji povratni koverat, koji sadrži:
  - a) koverat za glasački listić, koji obezbjeđuje tajnost glasa, sa spakovanim glasačkim listićem i koji je zalijepljen kako bi se obezbijedila tajnost glasanja;

- b) kopiju jednog od važećih identifikacionih dokumenata iz člana 5.12, odnosno člana 3.15 stav (4) Izbornog zakona BiH,
- c) obrazac sa ličnim podacima birača, koji sadrži podatke navedene u članu 4.21 stav (1) tačka a) ovog Pravilnika.

## Član 4.23

## (Rok za prihvatanje povratne koverte)

Povratni koverat koji je poslan Komisiji najkasnije na dan održavanja izjašnjavanja o opozivu, biće prihvaćen i prebrojan ukoliko stigne u Komisiju najkasnije 10 dana od dana održavanja izjašnjavanja i ako je na povratnoj koverti otisak poštanskog žiga zemlje/bar - koda iz koje se glasa sa datumom ne kasnijim od datuma održavanja izjašnjavanja.

**PETI DIO - BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA**

## Član 5.1

## (Redovna biračka mjesta)

Glasački listići se broje odmah nakon zatvaranja redovnih biračkih mjesta.

## Član 5.2

## (Utvrđivanje zaduženih glasačkih listića)

- (1) Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditovanih posmatrača, predsjednik i članovi biračkog odbora:
  - a) broje i upisuju ukupan broj preostalih neiskorištenih glasačkih listića u Obrazac za brojno stanje;
  - b) pakuje neiskorištene glasačke listiće u originalnu kutiju;
  - c) broje i upisuju u Obrazac za brojno stanje ukupan broj potpisa glasača s izvoda iz CBS;
  - d) upisuju ukupan broj oštećenih glasačkih listića i pakuju ih u odgovarajući koverat i
  - e) predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Obrazac za brojno stanje.
- (2) Popunjavanje svih obrazaca na biračkom mjestu vrši se isključivo hemijskom olovkom crvene boje.

## Član 5.3

## (Redovno biračko mjesto - brojanje glasačkih listića)

Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditovanih posmatrača, predsjednik i članovi biračkog odbora:

- a) otvaraju glasačku kutiju i sadržaj stavljaju na prazan sto za brojanje;
- b) pokazuju praznu glasačku kutiju prisutnima, dokazujući time da u kutiji nema preostalih glasačkih listića;
- c) slažu glasačke listiće u grupe od po 25 komada;
- d) grupe od po 25 glasačkih listića slažu jednu na drugu unakrsno;
- e) utvrđuju broj grupa od po 25 glasačkih listića kojim dodaju broj preostalih glasačkih listića kako bi se dobio ukupan broj glasačkih listića;
- f) broj glasačkih listića iz tačke e) ovog člana predsjednik upisuje u Obrazac za rezultate glasanja.

## Član 5.4

## (Redovno biračko mjesto - brojanje glasova)

- (1) Prilikom brojanja glasova predsjednik i članovi biračkog odbora:
  - a) razvrstavaju glasačke listiće u grupe po opciji glasanja ("ZA" ili "PROTIV");



- b) prave posebnu grupu listića koji nisu ispunjeni (neoznačeni), kao i glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi volju birača, a njihovu ispravnost naknadno utvrđuje predsjednik i članovi biračkog odbora;
  - c) broje glasačke listiće po opciji izjašnjavanja i uvezuju ih u grupe od po 25 komada;
  - d) utvrđuju ispravnost glasačkih listića stava (1) tačka b) ovog člana. Glasajući listići za koje predsjednik i članovi biračkog odbora utvrde da su važeći dodaju se grupi za odgovarajuću opciju izjašnjavanja i
  - e) utvrđuju ukupan broj važećih glasova za svaku opciju izjašnjavanja.
- (2) Važeći glasački listići su listići na kojima je zaokružena samo jedna od ponuđenih opcija ili na drugi nesumnjiv način izražena volja birača samo za jednu od ponuđenih opcija na glasačkom listiću (ZA OPOZIV/PROTIV OPOZIVA).
- (3) Nevažeći glasački listići dijele se u dvije grupe:
- a) nevažeći neoznačeni glasački listići i
  - b) nevažeći ostali glasački listići.
- (4) Nevažeći ostali glasački listići:
- a) listići za koje se ne može sa sigurnošću utvrditi opcija glasanja;
  - b) ako su zaokružene obje ponuđene opcije;
  - c) ako se na osnovu oznaka koje je birač dopisao na listiću, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet;
  - d) ako su na glasačkom listiću dopisane riječi ili znakovi uvredljivog sadržaja.
- (5) Predsjednik i članovi biračkog odbora:
- a) broje listiće svake kategorije nevažećih glasačkih listića i dobijeni broj predsjednik upisuje u Obrazac za rezultate glasanja. Pakuju nevažeće glasačke listiće prema šemi pakovanja za redovna glasačka mjesta;
  - b) predsjednik upisuje rezultate brojanja glasova po opciji izjašnjavanja u Obrazac za rezultate glasanja na redovnom biračkom mjestu i
  - c) pakuju važeće glasačke listiće prema šemi pakovanja za redovna biračka mjesta.
- (6) Predsjednik svim prisutnima objavljuje rezultate brojanja glasova na biračkom mjestu, a žutu kopiju Obrasca za rezultate glasanja izlaže na biračkom mjestu.

#### Član 5.5

(Dostavljanje izbornog materijala sa biračkog mjesta Komisiji)

- (1) Birački odbor odmah, a najkasnije 5 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, dostavlja Komisiji kompletan izborni materijal.
- (2) Prepis zapisnika akreditovanom posmatraču će se omogućiti slikanjem putem mobilnog aparata.

#### Član 5.6

(Biračko mjesto ovlašćeno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića - brojanje koverata)

- (1) Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditovanih posmatrača predsjednik i članovi biračkog odbora:
  - a) broje i upisuju ukupan broj preostalih neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje;

- b) pakuju neiskorištene koverte sa glasačkim listićima u originalnu kutiju;
  - c) broje i upisuju u Obrazac za brojno stanje ukupan broj potpisa glasača s izvoda CBS;
  - d) upisuju ukupan broj oštećenih glasačkih listića i pakuju ih u odgovarajući koverat.
- (2) Predsjednik i članovi biračkog odbora:
- a) nakon popunjavanja Obrasca za brojno stanje za biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića sa prethodno navedenim podacima, otvaraju glasačku kutiju i stavlja ju sadržaj na sto tako da to vide svi prisutni;
  - b) broje koverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima, kontrolišu brojanje, a dobijeni broj koverata predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje za biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića;
  - c) vežu koverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima u grupe od po 25 koverata i pakuju ih u odgovarajuću zaštitnu vreću za pakovanje izbornog materijala i
  - d) popunjavaju i potpisuju Obrazac za brojno stanje za biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

#### Član 5.7

(Mobilni tim - brojanje koverata)

Nakon što posjete sve birače koji glasaju putem mobilnog tima, predsjednik i članovi mobilnog tima u sjedištu Komisije broje koverte sa glasačkim listićima na sljedeći način:

- a) broje i upisuju ukupan broj preostalih neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje za glasanje putem mobilnog tima;
- b) pakuju neiskorištene koverte sa glasačkim listićima u odgovarajuću zaštitnu vreću;
- c) broje i upisuju u Obrazac za brojno stanje ukupan broj potpisa glasača koji glasaju putem mobilnog tima;
- d) broje i upisuju ukupan broj koverata oštećenih glasačkih listića i pakuju ih prema šemi pakovanja za mobilni tim;
- e) nakon upisa prethodno utvrđenih podataka u Obrazac za brojno stanje mobilnog tima otvaraju glasačku kutiju i stavlja ju sadržaj na sto tako da to vide svi prisutni;
- f) broje koverte sa glasačkim listićima za glasanje putem mobilnog tima, što znači da se kontrolišu i broje koverte, a ne glasački listići, a dobijeni broj koverata predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje za glasanje putem mobilnog tima;
- g) vežu zajedno koverte sa glasačkim listićima i pakuju ih prema šemi pakovanja izbornog materijala za mobilni tim i
- h) popunjavaju i potpisuju Obrazac za brojno stanje za mobilni tim.

#### Član 5.8

(Pošta - brojanje glasačkih listića)

Komisija će najkasnije u roku od 48 sati od isteka roka navedenog u članu 4.23 ovog Pravilnika, izvršiti brojanje glasačkih listića pristiglih putem pošte. Brojanje glasačkih listića će se održati u sjedištu Komisije uz obavezno prisustvo akreditovanih posmatrača. Utvrđene rezultate glasanja Komisija će unijeti u Obrazac za rezultate glasanja RG - pošta.

**ŠESTI DIO - PAKOVANJE IZBORNOG MATERIJALA**

## Član 6.1

(Redovna biračka mjesta)

- (1) Glasački listići pakuju se u zaštitne vreće, tako što se u njih stavljaju svežnjevi od po 25 važećih glasačkih listića.
- (2) Svaka zaštitna vreća označava se crnim markerom (oznaka biračkog mjesta) sa dvije strane zaštitne vreće. Svaka vreća mora biti čvrsto zatvorena plastičnim pečatom čiji se broj upisuje u odgovarajući obrazac na predviđenom mjestu.
- (3) U sivu zaštitnu vreću pakuje se:
  1. Prebrojani važeći glasački listići,
  2. Providna plastična vreća sa:
    - Koverta - nevažeći glasački listići
    - Koverta - Obrazac za rezultate glasanja RG - plava kopija.
- (4) U providnu zaštitnu vreću (VEĆA), pakuje se:
  1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
  2. Koverta sa pštećenim glasačkim listićima.
- (5) U koverat za Komisiju pakuje se:
  1. Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO - zelena kopija,
  2. Obrazac za brojno stanje BS - zelena kopija,
  3. Obrazac za rezultate glasanja RG - zelena kopija.
- (6) U providnu vreću (MANJA) - za Komisiju pakuje se:
  1. Izvod iz konačnog CBS,
  2. Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO - original u koricama
  3. Obrazac za brojno stanje BS - original
  4. Obrazac za rezultate glasanja RG - original.
- (7) U koverat za predsjednika biračkog odbora pakuje se:
  1. Obrazac za brojno stanje BS (crvena kopija)
  2. Obrazac za rezultate glasanja RG (crvena kopija).
- (8) Birački odbor ili tim za ponovno brojanje iz člana 3.2 ovog Pravilnika, ponovno prebrojane glasačke listiće i izborni materijal naveden u članu 7.4 ovog Pravilnika, zajedno sa pečatom kojim je birački odbor prethodno zapečatio tu vreću, pakuje u tu istu vreću.

## Član 6.2

(Biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih - konvertiranih glasačkih listića)

- (1) Na biračkim mjestima ovlaštenim za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića izborni materijal se pakuje na sljedeći način:
- (2) Zelena zaštitna vreća.
  1. Prebrojane koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima,
  2. Obrazac za brojno stanje BSN - plava kopija.
- (3) Providna zaštitna vreća (VEĆA):
  1. Neiskorištene koverta sa setovima glasačkih listića, upakovane u originalne kutije,
  2. Oštećene koverta sa setovima glasačkih listića.
- (4) Providna zaštitna vreća (MANJA)
  1. Obrazac brojnog stanja BSN - original;
  2. Zapisnik o radu biračkog odbora - original u koricama;
  3. Dopunski izvod iz CBS (spisak potencijalnih birača koji imaju pravo glasati nepotvrđenim glasačkim listićem).
- (5) U koverat za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)

- (6) U koverat za Komisiju pakuje se:

1. Zapisnik o radu biračkog odbora - zelena kopija,
2. Obrazac brojnog stanja BSH - zelena kopija.

## Član 6.3

(Mobilni tim)

Mobilni tim pakuje izborni materijal na identičan način kao što se pakuje izborni materijal na biračkom mjestu za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

**SEDMI DIO - IZBORNI REZULTATI**

## Član 7.1

(Prvi nepotpuni preliminarni rezultati)

Prve nepotpune preliminarne rezultate sa redovnih biračkih mjesta Komisija objavljuje najkasnije 7 sati po zatvaranju biračkih mjesta.

## Član 7.2

Komisija će u 12.00 časova narednog dana po održavanju izjašnjavanja o opozivu u sjedištu Komisije, uz prisustvu predsjednika biračkih odbora koji su dostavili izborni materijal koji će brojati i akreditovanih posmatrača koji imaju pravo da posmatraju rad Komisije, izvršiti otvaranje koverata i brojanje glasačkih listića sa biračkog mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima i mobilnih timova. Komisija dobijene rezultate upisuje u Obrasce rezultata glasanja RG, o čemu se sačinjava zapisnik.

## Član 7.3

(Drugi nepotpuni preliminarni izborni rezultati)

Drugi nepotpuni preliminarni rezultati, pored rezultata glasanja sa redovnih biračkih mjesta, uključuju i rezultate glasanja sa nepotvrđenim glasačkim listićima i rezultate glasanja putem mobilnog tima. Druge nepotpune preliminarne rezultate Komisija objavljuje najkasnije do 17:00 časova narednog dana po održavanju izjašnjavanja o opozivu.

## Član 7.4

(Objedinjeni izborni rezultati)

- (1) Nakon prijema sve dokumentacije i izbornog materijala sa redovnih biračkih mjesta, biračkih mjesta za glasanje sa nepotvrđenim glasačkim listićima i mobilnih timova, Komisija utvrđuje objedinjene rezultate glasanja sprovedenog postupka opoziva načelnika općine.
- (2) Objedinjeni izborni rezultati glasanja iz stava (1) ovog člana unose se u Obrasce za rezultate glasanja - RG. Obrasci za rezultate glasanja na nivou jedinice lokalne samouprave sadrže sve podatke sadržane u Obrascima za rezultate glasanja na redovnim biračkim mjestima.
- (3) Objedinjene rezultate glasanja iz prethodnog stava Komisija saopštava najkasnije do 19:00 časova, narednog dana od dana održavanja izjašnjavanja o opozivu i izlaže na oglasnoj tabli opštinske uprave, te objavljuje na službenoj internet stranici Općine Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi postupak opoziva.
- (4) Ukoliko Komisija nije u mogućnosti da objedini utvrđene rezultate glasanja jer birački odbor nije pravilno prebrojao glasačke listiće ili zbog odstupanja koja ukazuju na nepravilnosti u radu predsjednika i članova biračkog odbora pri prebrojavanju glasova, Komisija može odlučiti da se vreće otvore, kako bi se izvršilo pravilno prebrojavanje glasačkih listića u cilju pravilnog objedinjavanja rezultata glasanja.

- (5) Po dobijanju naredbe iz prethodnog stava, Komisija vrši pripreme za brojanje na način da imenuje tim za otvaranje vreća i brojanje glasačkih listića u skladu sa članom 3.2. ovog Uputstva.
- (6) Komisija pismenim putem obavještava akreditovane posmatrače koji imaju pravo da posmatraju rad Komisije i ovog tima o mjestu i vremenu navedenog brojanja glasačkih listića.
- (7) Za potrebe brojanja glasačkih listića Komisija će timu za otvaranje vreće i brojanje glasačkih listića dostaviti sljedeći set materijala: obrazac Zapisnika za otvaranje vreća, koji predsjednik Komisije ovjerava svojim potpisom, Obrazac o rezultatima glasanja - RG koji potpisuju članovi tima i predsjednika Komisije sa naznakom - PONOVRNO OTVARANJE VREĆE i odgovarajući broj plastičnih pečata, koverti i zaštitnih vreća.
- (8) Za potrebe pravilnog objedinjavanja rezultata glasanja, Komisija je dužna obezbijediti adekvatan prostor.
- (9) Komisija je u obavezi da u slučaju otvaranja vreća i ponovnog brojanja glasačkih listića izvrši objedinjavanje i saopštavanje rezultata najkasnije 48 sati od zatvaranja biračkih mjesta. Komisija je dužna da sve promjene podataka javno objavi na oglasnoj tabli općinske uprave i objavi na službenoj internet stranici Općine Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi postupak opoziva.

#### Član 7.5

(Utvrđivanje rezultata glasanja)

- (1) Komisija utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja nakon objedinjavanja rezultata glasanja sa redovnih biračkih mjesta I rezultata dobijenih brojanjem glasova u sjedištu Komisije (biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića, mobilni timovi I pošta), najkasnije 15 dana nakon održavanja izjašnjavanja o opozivu.
- (2) Komisija će odmah, detaljni tabelarni prikaz rezultata glasanja po biračkim mjestima I na nivou Općine Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi postupak opoziva, objaviti na oglasnoj tabli općinske uprave i službenoj internet stranici Općine Centar Sarajevo na kojoj se sprovodi postupak opoziva.

#### Član 7.6

(Potvrda izbornih rezultata)

- (1) Komisija najkasnije u 30 dana od dana održavanja izjašnjenja o opozivu načelnika općine, potvrđuje izborne rezultate.
- (2) Komisija potvrđene rezultate glasanja objavljuje na oglasnoj tabli općinske uprave i na službenoj internet stranici Općine Centar Sarajevo.

#### Član 7.7

Načelnik Općine Centar Sarajevo je opozvan ako je većina birača koji su izašli na izbore glasala za opoziv.

### OSMI DIO - RJEŠAVANJE PO PRIGOVORIMA I ŽALBAMA

#### Član 8.1

U ovom dijelu pravilnika:

- a) regulišu se procedure za rješavanje po prigovorima i žalbama,
- b) propisuju se rokovi za postupanje po prigovorima i žalbama,
- c) propisuje se sadržaj obrasca za prigovore

- d) uređuju se druga pitanja značajna za zaštitu izbornog prava u postupku opoziva.

#### Član 8.2

- (1) Komunikacija između Komisije, i stranaka u postupku odvija se putem telefaks aparata, elektronskom poštom, poštanskim saobaračajem ili neposredno. Komisija koristi službeni internet stranicu Općine Centar Sarajevo u kojoj se sprovodi postupak opoziva i u obavezi je da registruje službeni e-mail adresu.
- (2) Internet stranica je <https://www.centar.ba>.
- (3) Politički subjekat dužan je u obrascu za podnošenje prigovora Komisiji navesti broj telefaksa ili e-mail koji je Komisiji prijavljen za službeno komuniciranje, koji moraju biti dostupni i isti ne mogu koristiti drugi politički subjekti.

#### Član 8.3

- (1) Prigovor se podnosi na obrascu koji sadrži:
  - a) mjesto, vrijeme, počinioca i kratak opis učinjene povrede,
  - b) odredbe Izbornog zakona BiH, Uputstva o postupku opoziva načelnika Općine Centar Sarajevo za koje podnosilac prigovora smatra da su povrijeđene,
  - c) Dokaze koji potvrđuju navode prigovora,
  - d) broj faksa ili e-maila na koji će se dostaviti odluka po prigovoru i
  - e) potpis podnosioca prigovora.
- (2) Uz prigovor podnosilac dostavlja obrazac deponovanih potpisa ovlašćenih predstavnika političkih subjekata za podnošenje prigovora i žalbi, ako nije ranije dostavljen Komisiji kojoj se podnosi prigovor.
- (3) Potpis ovlašćenog predstavnika mora biti na obrascu deponovanih potpisa ovlašćenih predstavnika političkih subjekata za podnošenje prigovora i žalbi, koji se dostavlja Komisiji u periodu od dana stupanja na snagu. Odluke o provođenju postupka opoziva načelnika do dana utvrđivanja izbornih rezultata.

Obrazac iz stava 2. ovog člana sadrži:

- a) naziv političkog subjekta
  - b) ime i prezime ovlašćenih predstavnika političkog subjekta,
  - c) naziv Općine Centar Sarajevo,
  - d) JMB ovlašćenog predstavnika,
  - e) potpis ovlašćenog predstavnika
  - f) mjesto i datum izdavanja ovlaštenja i
  - g) potpis predsjednika/ovlašćenog predstavnika političkog subjekta.
- (4) Ako predsjednik ili ovlašteni predstavnik političkog subjekta povuče prigovor ovlašćenog lica iz stava (2) ovog člana, smatraće se da prigovor nije podniet.

#### Član 8.4

(Nadležnost, postupak i rokovi za odlučivanje po prigovorima)

- (1) Komisija ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede odredaba ovog Pravilnika kao i pravila ponašanja iz poglavlja 7. Izbornog zakona BiH, osim u slučaju povrede iz člana 7.3 stav (1) tačka 3) i 7), člana 7.3 stav (2) i člana 7.4 stav (1) tačka 3) Izbornog zakona BiH. Birač i politički subjekt čije je pravo ustanovljeno Izbornim zakonom BIH, i ovim Uputstvom povrijeđeno, može Komisiji uložiti prigovor najkasnije u roku od 24 sata od učinjene povrede, osim

- ako izbornim Zakonom Bosne i Hercegovine, nije drugačije određeno.
- (2) Komisija će odbaciti nedopušten, neblagovremen i od neovlaštenog lica podnesen prigovor. Prigovor se podnosi na propisanom obrascu i bez odlaganja dostavlja svim stranama navedenim u prigovoru. Strane navedene u prigovoru mogu se u roku od 24 sata od prijema prigovora pismeno izjasniti o navodima u prigovoru. Komisija je dužna da u roku od 48 sati od isteka roka za izjašnjavaње strana navedenih u prigovoru donese odluku po prigovoru.
  - (3) Komisija može prigovor odbiti kao neosnovan ili ga usvojiti i izreći mjeru. Komisija može naložiti preduzimanje mjera za otklanjanje nepravilnosti iz stava (1) ovog člana, što uključuje, ali nije ograničeno na, dodavanje ili brisanje imena birača iz CBS-a, razrješenje člana biračkog odbora, naređivanje određenom licu ili političkom subjektu da obustavi radnje koje su u suprotnosti sa Izbornim zakonom BiH, ili ovim Uputstvom.
  - (4) U slučaju da prigovor nije dostavljen na propisanom obrascu, kao i prigovor koji je nerazumljiv, nepotpun, ili ne sadrži dovoljno dokaza koji potkrepljuju navode iz prigovora, te odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, ovog Uputstva za koje podnosiocu zahtjeva nije navedeno da su pritužbe prekršene, Komisija će odmah obavijestiti podnosioca prigovora da u roku od 24 sata od prijema obavještenja mora dopuniti prigovor i na taj način otkloniti istaknuti nedostatak na koji mu je u obavještenju ukazano. U istom obavještenju podnosilac prigovora će biti upozoren na posljedice neotklanjanja nedostataka, odnosno u tom slučaju će se smatrati da prigovor nije ni podnesen.
  - (5) Komisija može, po saznanju za učinjenu povredu iz svoje nadležnosti, pokrenuti postupak po službenoj dužnosti protiv političkog subjekta i uposlenika ili na drugi način angažovanog u administraciji za sprovođenje postupka opoziva, zbog kršenja odredaba Izbornog zakona BiH, i ovog Uputstva.
- Komisija je dužna da podatke o primljenim prigovorima i žalbama unese u Izvještaj o sprovedenom postupku opoziva koji će razmotriti i usvojiti Općinsko vijeće Centar Sarajevo.

#### Član 8.5

(Nadležnost, postupak i rokovi za odlučivanje po žalbi)

- (1) Rok za podnošenje žalbe na prvostepenu odluku Komisije je 24 sata od prijema prvostepene odluke.
- (2) Žalba se podnosi CIK-u, preko prvostepenog organa, odnosno Komisije.
- (3) Žalba sadrži:
  - a) puno ime i kontakt podatke podnosioca žalbe;
  - b) broj i naziv odluke koje se pobija žalbom;
  - c) navode u kom dijelu se odluka pobija;
  - d) žalbeni razlozi i dokazi
  - g) potpis podnosioca žalbe.
- (4) Ako je žalba na odluku Komisije podnosi direktno CIK-u, ona mora dostaviti žalbu faksom ili e-mailom Komisiji radi ispitivanja da li je žalba blagovremena i podnesena od strane ovlaštenog lica. Žalba će biti odbijena ako su ispunjeni uslovi iz člana 6.3 st. (4) i (5) Izbornog zakona BiH.

- (5) Komisija koja je donela prvostepenu odluku, ako ne odbije žalbu u smislu prethodnog stava ovog člana, može žalbu prihvatiti i preinačiti svoju odluku i dostaviti CIK-u sa svim dokumentima u vezi sa predmetom i sa izjavom o žabi, u roku od 24 sata od prijema žalbe.
- (6) CIK će o žalbi odlučiti u roku od 48 sati od podnošenja žalbe.
- (7) Komisija vodi protokol o prigovorima i žalbama. Ovlašteno lice u Komisiji je dužno da napiše datum, vrijeme i način prijema prigovora i žalbe i staviti svoj potpis.
- (8) Podneseni prigovori ili žalbe ne odlažu izvršenje izbornih radnji koje su propisane ovim Pravilnikom.
- (9) U svim stvarima koje nisu propisane u osmom dijelu ovog Uputstva, a odnose se na zaštitu izbornog prava, postupa se po odredbama Izbornog zakona BiH, pravilima upravnog postupka.

#### Član 8.6

Ako Komisija smatra da je počinjeno krivično djelo u vezi sa izbornim procesom, dužna je da krivično djelo prijavi nadležnom tužilaštvu.

### DEVETI DIO - IZBORNI POSMATRAČI

#### Član 9.1

Predstavnici političkih subjekata, udruženja građana i međunarodni posmatrači (u daljem tekstu posmatrači) mogu posmatrati sve aktivnosti postupka opoziva, pod uslovom da su akreditovani u skladu sa ovim Pravilnikom. Posmatrači imaju pristup tokom cijelog perioda postupka opoziva javnim sjednicama Komisije, biračkim i drugim relevantnim mjestima i dokumentima i mogu kontaktirati bilo koje relevantno lice, u skladu sa ovim Uputstvom.

#### Član 9.2

- (1) Posmatrači se ni na koji način neće miješati u izborne aktivnosti i poštovaće tajnost glasanja.
- (2) Politički subjekti i udruženja građana mogu imati istovremno samo jednog (1) predstavnika na javnom sastanku Komisije, biračkom mjestu ili drugom relevantnom mjestu.
- (3) Tokom posmatranja izbornih aktivnosti, posmatrači će nositi službene akreditacije i neće imati nikakve oznake ili obilježja koje ih povezuju s određenim političkim subjektom.

#### Član 9.3

- (1) Zahtjeve za akreditaciju posmatrača za posmatranje svih izbornih aktivnosti u sprovođenju postupka opoziva politički subjekti, udruženja građana i međunarodni posmatrači podnose Komisiji.
- (2) Zahtjev za akreditovanje posmatrača smatrat će se važećim samo ako ga je potpisala osoba ovlaštena da ga zastupa i ako je propisno ovjeren.

#### Član 9.4

- (1) Zahtjev za akreditovanje predstavnika političkih subjekata podnosi se na propisanom obrascu koji je sastavni dio ovog Pravilnika, a uz zahtjev se prilaže saglasnost predloženog kandidata koja sadrži ime i prezime, broj važeće lične karte, i jedinstveni matični broj posmatrača, te obrazac pravila ponašanja sa potpisanom izjavom o povjerljivosti glasanja svakog predloženog posmatrača.

- (2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana politički subjekt dostavlja i kontakt podatke (adresa, broj telefona, faks i e-mail).

#### Član 9.5

- (1) U zahtjevu za izdavanje akreditacije na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika, udruženje građana navodi:
- izborne aktivnosti koje želi da posmatrati;
  - kontakt podatke (adresa, broj telefona, broj faksa i e-mail);
  - broj posmatrača i
  - razloge zbog kojih žele da prate izborni proces.
- (2) Uz zahtjev, udruženje dostavlja:
- spisak imena predloženih posmatrača, koji sadrži ime i prezime, broj važeće lične karte i jedinstveni matični broj posmatrača;
  - potvrdu o upisu u registar udruženja kod nadležnog organa, koja ne može biti starija od 60 dana i
  - obrazac pravila ponašanja sa potpisanom izjavom o poštovanju tajnosti glasanja svakog predloženog posmatrača.

#### Član 9.6

- (1) Predstavnici međunarodnih posmatrača podnose zahtjev za akreditovanje Komisiji na propisanom obrascu, koji je sastavni dio ovog pravilnika.  
Predstavnici međunarodnih posmatrača na zahtjevu za akreditaciju dostavljaju svoje kontakt podatke i popunjenu listu predloženih posmatrača, koja sadrži njihova imena i prezimena, naziv države koja je izdala pasoš i broj pasoša.
- (2) Predstavnik međunarodne organizacije potpisuje izjavu na zahtjevu za izdavanje akreditacije potpisuje izjavu da navedena organizacija ne obavlja nikakvu aktivnost u ime političkog subjekta i da će se pridržavati odredbi izbornog pravilnika, te da su zainteresovani za posmatranje izbornog procesa.

#### Član 9.7

(Kriterijumi za akreditaciju posmatrača ispred političkih subjekata i udruženja)

- Politički subjekti i udruženja mogu predlagati samo punoljetne osobe za posmatrače i koje su državljanji BiH.
- Komisija će odbiti zahtjev za akreditaciju za lice:
  - koje je sankcionisano od strane Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine zbog zabrane rada u biračkom odboru, u centru za odabir liste ili u izbornoj komisiji
  - koji je predloženi politički subjekt koji nije učestvovao na prošlim lokalnim izborima u jedinici lokalne samouprave u kojoj se vodi postupak opoziva
  - koje je član biračkog odbora:
  - koje je u izvršnoj ili zakonodavnoj vlasti grada/opštine u kojoj se sprovodi postupak opoziva;
  - ako je pojedinac već nominovan, odnosno ako je akreditovan od drugog političkog subjekta ili udruženja
- Komisija će odbiti zahtjev za akreditaciju predstavnika udruženja ako ne dostavi dokaze iz člana 9.5 ovog pravilnika, kao i zahtjev međunarodnih posmatrača ako međunarodni posmatrači ne dostave dokaze navedene u članu 96 ovog pravilnika.
- Komisija je dužna da spiskove svih akreditovanih posmatrača dostavi svim izbornim odborima.

#### Član 9.8

- Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije političkim subjektima i udruženjima je 15 dana prije dana izjašnjavanja o opozivu. Komisija će o zahtjevima iz stava (1) ovog člana Komisija će donijeti odluku najkasnije u roku od 5 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- Rok za podnošenje zahtjeva za akreditaciju međunarodnih posmatrača je 10 dana prije dana izjašnjavanja, a Komisija će odluku donijeti najkasnije 2 dana prije dana održavanja izjašnjavanja.

#### Član 9.9

(Izgled i sadržaj akreditacije)

- (1) Akreditacija je pravokutnog oblika i sadrži sljedeće podatke:
- u gornjem dijelu:
    - znak komisije;
  - ispod:
    - ime i prezime akreditovanog posmatrača,
    - datum izdavanja akreditacije i broj odluke,
    - potpis predsjednika Komisije;
  - pored potpisa, u desnom uglu:
    - pečat Komisije izdavaoca bedža i
  - u gornjem desnom uglu nalazi se oznaka tipa posmatrača:
    - za političke subjekte upisuje se simbol "PS" i pored toga šifra koju je dala Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine na posljednjim lokalnim izborima,
    - za kombinovani registrovani znak "UG" i pored toga broj, koji počinje brojem 1 i
    - za međunarodnog posmatrača upisuje se oznaka "MP" i pored toga broj, koji počinje od broja 1.

Podaci o akreditaciji štampani su na jezicima i pismima koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

- (2) Na poleđini akreditacije je napisan sljedeći tekst: "Posmatrač, tokom posmatranog procesa opoziva, neće ometati izborne aktivnosti i poštovaće tajnost glasanja. Tokom posmatranja izbornih aktivnosti, posmatrač će nosi službenu akreditaciju i nosi sve znakove ili oznake koje ga povezuju sa određenim političkim subjektom."

#### Član 9.10

Akreditovani posmatrači preuzimaju akreditacije u sedištu Komisije. Svaki posmatrač za vrijeme posmatranja izborne aktivnosti dužan je da nosi akreditaciju.

#### Član 9.11

(Pristup posmatrača mestu izbornih aktivnosti)

- Po dolasku na mesto posmatranja izbornih radnji, posmatrač mora da pokaže lični dokument ovlašćenom licu organa za postupak opoziva.
- Ovlašćeno lice će provjeriti identifikacioni dokument posmatrača, kako bi utvrdio da se na akreditaciji nalazi ime posmatrača.
- Ovlašćeno lice će upisati ime posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditovao i njegov broj akreditacije u zapisniku organa za sprovođenje izbora, uz navođenje vremena kada je posmatrač došao i vreme kada je posmatrač napustio prostorije, kako bi se broj posmatrača ograničio na jednog posmatrača u isto vreme na jednom mestu posmatranja izborne aktivnosti.

- (4) Ovlašteno lice čuva identifikacioni dokument do trenutka kada posmatrač napusti mjesto posmatranja izbornih radnji i dužno je obavijestiti ovlašteno lice o napuštanju prostorija, nakon čega će mu identifikacioni dokument biti vraćen. Prilikom napuštanja mjesta posmatranja, posmatrač zadržava akreditaciju. Broj međunarodnih posmatrača prisutnih na biračkom mjestu nije ograničen, ali ne smije uticati na regularnost izbornog procesa. Međunarodni posmatrač može sa sobom dovesti prevodioca na svako mjesto gdje posmatra izbornu aktivnost.
- (3) Predsjednik i članovi Komisije za sprovođenje postupka opoziva imaju pravo na naknadu, mjesečno, u periodu od donošenja Odluke o pokretanju postupka opoziva do razmatranja Izvještaja o sprovedenom postupku opoziva od strane Općinskog vijeća Centar Sarajevo.
- (4) Naknada predsjedniku i članovima Komisije na mjesečnom nivou ne može biti manja od naknade koju predsjednik i članovi OIK-a imaju u izbornom periodu za vrijeme održavanja Opštih i lokalnih izbora u BiH u Općini Centar Sarajevo koja je predmet opoziva.

**JEDANAESTI DIO - ZAVRŠNE ODREDBE**

## Član 11.1

Šematski prikazi načina pakovanja izbornog materijala će utvrditi Komisija svojim aktom.

## Član 11.2

Komisija će svojim aktom propisati izgled:

- (1) Organ za sprovođenje postupka opoziva će akreditovanom posmatraču oduzeti status i udaljiti ga sa mesta posmatranja izbornih radnji za vreme posmatranja izbornog procesa ako:
- omete izborne aktivnosti,
  - ne poštuje tajnost glasanja,
  - nema službenu akreditaciju i
  - nosi oznake koje ga povezuju sa određenim političkim subjektom.
- (1) U postupku udaljavanja akreditovanog posmatrača sa izbornog mjesta, predstavnik organa za sprovođenje postupka opoziva mora prvo upozoriti akreditovanog posmatrača koji ometa izborni proces i preduzeti sve druge raspoložive i djelotvorne mjere da ga zaustavi, a ako akreditovani posmatrač nastavi da ometa, biće udaljen sa mjesta posmatranja izbornih aktivnosti.
- (2) Nadležni organ za sprovođenje izbora obavještice političkog subjekta, udruženje odnosno međunarodnog posmatrača o ukidanju akreditacije.
- DESETI DIO - FINANSIRANJE POSTUPKA PONIŠTAVANJA**
- Član 10.1
- Postupak opoziva se u potpunosti finansira iz budžeta Općine Centar Sarajevo
- (1) Pod finansiranjem sprovođenja postupka opoziva se podrazumijeva finansiranje
- štampanja glasačkih listića, obrazaca, koverata, plakata i ostalog potrebnog materijala;
  - nabavke glasačkih kabina, vreća za pakovanje, plastičnih i samoljepljivih pečata, pomoćnih glasačkih kutija, olovaka itd.
  - slanje paketa glasačkih listića preporučenom poštom za birače koji glasaju putem pošte
  - iznajmljivanje prostorija za biračka mjesta
  - troškovi predsjednicima biračkih odbora radi preuzimanja izbornog materijala od Komisije i dostave izbornog materijala Komisiji nakon zatvaranja biračkih mjesta
  - naknada predsjedniku i članovima biračkih odbora za rad na biračkim mjestima; naknada predsjedniku i članovima Komisije za sprovođenje postupka opoziva.
  - i drugi troškovi potrebni za realizaciju izjašnjavanja o opozivu
- (2) Naknada za predsjednika i članove biračkih odbora iznosi 100,00 KM, zamjenici imaju pravo na naknadu u iznosu od 50 KM odnosno 100,00 KM ukoliko su obavljali dužnosti na biračkom mjestu duže od 2 sata.
- (3) Predsjednik i članovi Komisije za sprovođenje postupka opoziva imaju pravo na naknadu, mjesečno, u periodu od donošenja Odluke o pokretanju postupka opoziva do razmatranja Izvještaja o sprovedenom postupku opoziva od strane Općinskog vijeća Centar Sarajevo.
- (4) Naknada predsjedniku i članovima Komisije na mjesečnom nivou ne može biti manja od naknade koju predsjednik i članovi OIK-a imaju u izbornom periodu za vrijeme održavanja Opštih i lokalnih izbora u BiH u Općini Centar Sarajevo koja je predmet opoziva.
- Komisija će svojim aktom propisati izgled:
- Obrazac odluke o određivanju biračkih mjesta
  - Obrazac prijedloga kandidata za članove biračkog odbora;
  - Obrazac izjave, član 3.2;
  - Obrazac izjave - član 3.2 i 3.6
  - Obrazac zahtjeva za akreditaciju posmatrača ispred političkog subjekta,
  - Obrazac zahtjeva za akreditaciju posmatrača pred udruženjima građana
  - Obrazac zahtjeva za akreditaciju međunarodnih posmatrača;
  - Obrazac liste predloženih posmatrača udruženja građana;
  - Obrazac liste predloženih međunarodnih posmatrača;
  - Obrazac za akreditaciju PS;
  - Obrazac akreditacije UG;
  - Oblik pravila ponašanja i izjava o povjerljivosti;
  - Zapisnik o radu biračkog odbora;
  - Zapisnik o radu ponovnog otvaranja vreća
  - Obrazac za brojčano stanje redovnog biračkog mjesta BS;
  - Obrazac za brojčano stanje biračkog mjesta BSN za glasanje nepotvrđenim glasom
  - Obrazac za rezultate glasanja RG - nepotvrđeni glasački listići;
  - Obrazac za rezultate glasanja RG-mobilni tim;
  - Obrazac za rezultate glasanja RG-post;
  - Obrazac za rezultate glasanja RG - ponovno otvaranje vreća;
  - Obrazac za rezultate glasanja RG - utvrđeni rezultati nakon objedinjavanja;
  - Obrazac za rezultate glasanja RG - potvrđeni rezultati glasanja;
  - Zapisnik o primopredaji glasačkog materijala;
  - Obrazac deponovanih potpisa ovlašćenih predstavnika;
  - Obrazac za podnošenje prigovora Komisiji.
- Član 11.3
- Sve što nije uređeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, Statutom Općine Centar Sarajevo, ovim Uputstvom urediti će Komisija donošenjem zaključka, instrukcija, uputa i drugih akata u cilju uspješnog sprovođenja izjašnjavanja i o opozivu načelnika Općine Centar Sarajevo.